

Klasa: 440-01/10-01/01

Urbroj: 5030120-10-1

Zagreb, 3. prosinca 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Šukera, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, dr. sc. Zdravka Marića i Ivanu Maletić, državne tajnike u Ministarstvu financija, te Damira Kaufmana, ravnatelja u Ministarstvu financija.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O DEVIZNOM POSLOVANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2010.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju (dalje u tekstu: Zakon) sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o deviznom poslovanju (Narodne novine, broj 96/03, 140/05, 132/06 i 153/09; dalje u tekstu: važeći Zakon) stupio je na snagu 18. lipnja 2003. Prve izmjene i dopune važećeg Zakona donesene su radi potpunijeg uređenja poslovanja ovlaštenih mjenjača i stupile su na snagu 6. prosinca 2005. Drugim izmjenama i dopunama, koje su stupile na snagu 14. prosinca 2006., važeći Zakon usklađen je s pravnom stečevinom Europske unije sukladno obvezama preuzetima tijekom pregovaračkog procesa u poglavlju 4. Sloboda kretanja kapitala. Usklađivanje je izvršeno postupnom liberalizacijom preostalih kapitalnih transakcija koja je kao takva uvrštena u članak 78. važećeg Zakona. Tom je odredbom propisano da se dio restriktivnih odredbi ukida 1. siječnja 2008., dok se potpuna liberalizacija svih kapitalnih poslova s inozemstvom trebala provesti 1. siječnja 2009.

Međutim, radi preventivnog djelovanja na ublažavanje prelijevanja negativnih efekata svjetske financijske krize na domaći financijski sustav i boljeg upravljanja likvidnošću, Vlada Republike Hrvatske je 19. prosinca 2008. donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju kojom je odgođena utvrđena liberalizacija preostalih kapitalnih restrikcija za jednu godinu, odnosno do 1. siječnja 2010., osim liberalizacije kratkoročnih financijskih kredita nerezidentima, koja je odgođena do 1. kolovoza 2009.

Dana 24. srpnja 2009. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o izmjeni Zakona o deviznom poslovanju kojom se liberalizacija odobravanja kratkoročnih financijskih kredita nerezidentima prolongirala do 1. veljače 2010.

Budući da su poremećaji uzrokovani financijskom krizom bili i dalje prisutni, 17. prosinca 2009. donesena je Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju kojom je rok za liberalizaciju odobravanja kratkoročnih financijskih kredita nerezidentima s rokom dospijea kraćim od tri mjeseca produžen do 1. srpnja 2010., a rok za liberalizaciju depozitnih poslova rezidenata i korištenja inozemnih kredita preko računa u inozemstvu do 1. siječnja 2011. Osim navedenog, ovom Uredbom stavljene su, od 1. siječnja 2010., izvan snage materijalne odredbe koje su davale ovlast Hrvatskoj narodnoj banci za donošenje podzakonskih propisa ili su predstavljale restrikcije vezane uz sljedeće kapitalne poslove:

- davanje poklona i pomoći u inozemstvo,
- poslove s izvedenim financijskim instrumentima,
- unošenje i iznošenje gotovine i čekova,

- unošenje i iznošenje materijaliziranih vrijednosnih papira i
- obavljanje transakcija na deviznim tržištima u inozemstvu.

Sukladno članku 4. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 115/10), navedena Uredba koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 17. prosinca 2009. ostaje na snazi najdulje do 31. prosinca 2010.

Stoga se ovaj Zakon donosi prvenstveno radi potvrđivanja odredbi Uredbe kojima je od 1. siječnja 2011. utvrđena liberalizacija depozitnih poslova rezidenata i korištenja inozemnih kredita preko računa u inozemstvu, a što proizlazi iz obveza preuzetima tijekom pregovaračkog procesa u poglavlju 4. Sloboda kretanja kapitala.

Liberalizacija depozitnih poslova rezidenata, koja nastupa 1. siječnja 2011., najznačajnija je odredba Zakona. Naime, od tog datuma rezidenti će moći slobodno otvarati račune u inozemstvu i obavljati platni promet preko tih računa. Na temelju važećeg Zakona, rezidenti su samo iznimno i uz odobrenje Hrvatske narodne banke smjeli otvoriti račun i prenijeti novčana sredstva na račun u inozemstvu. Stoga danas oko stotinjak pravnih osoba rezidenata koristi odobrenje za otvaranje računa u inozemstvu i na tim računima drži novčana sredstva, dok ostale pravne osobe rezidenti novčana sredstva drže isključivo na računima kod banaka sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Također, ovaj Zakon sadrži odredbe kojima se dodatno uređuje poslovanje ovlaštenih mjenjača. Sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 107/07) uvodi se provjera ispunjavanja kriterija primjerenosti i prikladnosti (kriterij *fit & proper*) za izvršne direktore u dioničkim društvima koja imaju upravni odbor. Također, uvodi se provjera ispunjavanja kriterija primjerenosti i prikladnosti za prokuriste. Proširuju se razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova odnosno razlozi za oduzimanje odobrenja koji, uz dosadašnju kaznu zatvora i novčanu kaznu, uključuju i ostale kaznenopravne sankcije. Zatim, uvodi se odredba prema kojoj se zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova odbija ako je nad podnositeljem zahtjeva otvoren stečajni ili likvidacijski postupak. Dalje, propisuje se prestanak važenja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova izdanog ovlaštenom mjenjaču nad kojim je postupak likvidacije otvoren prije, te nakon stupanja na snagu ovoga Zakona. Uvode se i nove prekršajne odredbe za ovlaštene mjenjače koji obavljaju mjenjačke poslove, a u registru nemaju upisanu djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova.

Ovim Zakonom utvrđuje se da ovlaštene mjenjači mogu otkupljivati stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu samo za gotovinu u kunama te da mogu prodavati stranu gotovinu samo za gotovinu u kunama. Prema važećem Zakonu, ovlaštene mjenjači mogu prodavati stranu gotovinu za debitne odnosno kreditne kartice te za čekove koji glase na kune. Ukidanje korištenja tih instrumenata uvodi se radi sprječavanja njihovog korištenja za kreditiranje, koje može uključivati i lihvarjenje.

Zakonom se propisuje da 1. siječnja 2011. prestaje važiti članak 32. i članak 33. važećega Zakona koji se odnose na platni promet s inozemstvom i rokove izvršenja naloga u platnom prometu s inozemstvom, te se brišu pripadajuće kaznene odredbe. Ista odredba propisana je člankom 159. Zakona o platnom prometu, koji stupa na snagu 1. siječnja 2011., međutim radi jasnoće Zakona, ta odredba propisana je i u ovom Zakonu. Navode se i odgovarajući podzakonski akti koji prestaju važiti.

Također, utvrđeno je da 1. siječnja 2012. prestaje važiti članak 16. i članak 30. važećega Zakona koji propisuju uvjete i način otvaranja i vođenja računa rezidenata i nerezidenata, te se brišu pripadajuće kaznene odredbe. Ujedno prestaju važiti i podzakonski akti doneseni na temelju tih članaka važećeg Zakona. Brisanje navedenih članaka i pripadajućih podzakonskih akata utvrđeno je s odgodom od godinu dana radi zadržavanja pravnog kontinuiteta koji je potreban prilikom utvrđivanja prekršajnih postupaka u 2008. kada nije bio na snazi važeći Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08).

Ujedno se van snage stavlja članak 39. važećega Zakona koji propisuje izuzeće od kapitalnih restrikcija za određene kategorije rezidenata budući da 1. siječnja 2011. prestaju važiti sve kapitalne restrikcije s kojima je navedeni članak povezan.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008) predlažemo donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku budući da se Zakonom potvrđuju odredbe Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju (Narodne novine, broj 153/2009) kojima je od 1. siječnja 2011. utvrđena liberalizacija depozitnih poslova rezidenata i korištenja inozemnih kredita preko računa u inozemstvu, a što je obveza Republike Hrvatske preuzeta tijekom pregovaračkog procesa s Europskom komisijom.

Naime, sukladno članku 4. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 115/2010), navedena Uredba ostaje na snazi najdulje do 31. prosinca 2010. godine.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Članak 1.

U Zakonu o deviznom poslovanju (Narodne novine, br. 96/2003, 140/2005, 132/2006 i 153/2009), u članku 3. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Banka je u smislu ovoga Zakona:

- kreditna institucija prema zakonu kojim se regulira poslovanje kreditnih institucija koja ima odobrenje za rad Hrvatske narodne banke i odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom,
- podružnica kreditne institucije iz treće države koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za osnivanje podružnice i koja ima odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom,
- kreditna institucija iz države članice koja je prema zakonu kojim se regulira poslovanje kreditnih institucija ovlaštena obavljati poslove uređene ovim Zakonom i
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak."

Članak 2.

U članku 15. iza riječi: "stranim sredstvima plaćanja" dodaju se riječi: "te prijenosi deviznih sredstava".

Članak 3.

Naslov iznad članka 34. i članak 34. mijenjaju se i glase:

"Plaćanja i naplate u gotovini u kunama, stranoj gotovini i čekovima

Članak 34.

Hrvatska narodna banka propisuje način na koji rezidenti iz članka 2. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci, rok u kojem su dužni naplaćenu stranu gotovinu i čekove položiti na račun otvoren u banci te uvjete pod kojima mogu držati stranu gotovinu i čekove u blagajni."

Članak 4.

U članku 42. stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Zakona i fizičke osobe nerezidenti mogu kupoprodaju strane gotovine te prodaju čekova koji glase na stranu valutu obavljati i kod ovlaštenih mjenjača."

Članak 5.

U članku 46. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Mjenjački poslovi koje obavljaju ovlaštene mjenjači obuhvaćaju otkup strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu za gotovinu u kunama te prodaju strane gotovine za gotovinu u kunama." .

U stavku 3. točki 4. iza riječi: "pravne osobe" dodaju se riječi: "odnosno izvršni direktor dioničkog društva koje ima upravni odbor, prokurist", a riječ: "kažnjene" zamjenjuje se riječima: "pravomoćno osuđene".

Članak 6.

U članku 46.a stavku 1. točki 4. iza riječi: "certificiran" umjesto točke stavlja se zarez.

Iza točke 4. dodaje se točka 5., koja glasi:

"5. podatke o neosuđivanosti u inozemstvu osoba iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona za kaznena djela koja po svom opisu odgovaraju kaznenim djelima iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona, koji nisu stariji od tri mjeseca.".

U stavku 3. riječ: "nekažnjavanju" zamjenjuje se riječju: "neosuđivanosti".

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"(4) Smatra se nepotpunim zahtjev kojem nisu priloženi svi potrebni dokumenti iz ovoga članka Zakona. Hrvatska narodna banka rješenjem će odbaciti nepotpun zahtjev nakon proteka naknadnog roka iz članka 46.b stavka 2. ovoga Zakona.".

Članak 7.

U članku 46.b stavku 1. točka 3. mijenja se i glasi:

"3. ako utvrdi da je podnositelj zahtjeva obrtnik odnosno trgovac pojedinac ili, kod pravne osobe, član uprave odnosno izvršni direktor dioničkog društva koje ima upravni odbor te prokurist ili bilo koji kvalificirani vlasnik iz članka 46.a stavka 1. točke 2. i stavka 2. točke 2. ovoga Zakona, osoba pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, sigurnosti platnog prometa i poslovanja te vjerodostojnosti isprava ili za kazneno djelo propisano ovim Zakonom, i to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđen, s tim da se u to vrijeme ne uračunava vrijeme provedeno na izdržavanju kazne,".

U točki 4. iza riječi: "mjenjača" briše se točka i dodaje se riječ: "ili".

Iza točke 4. dodaje se točka 5. koja glasi:

"5. ako je nad podnositeljem zahtjeva otvoren postupak likvidacije odnosno stečajni postupak.".

Članak 8.

U članku 46.c stavku 1. točki 5. briše se riječ: "ili".

U točki 6. iza riječi: "programa" umjesto točke stavlja se riječ: "ili".

Iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

"7. ako ovlaštenu mjenjač ne dostavi zatražene informacije i dokaze na zahtjev Hrvatske narodne banke iz članka 46.e stavka 3. ovoga Zakona, u ostavljenom roku, koji ne može biti kraći od 30 dana."

Članak 9.

U članku 46.d točki 2. iza riječi: "otvaranja" dodaju se riječi: "likvidacijskog ili".

Članak 10.

U članku 46.e dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Ovlaštenu mjenjač iz članka 46. stavka 2. ovoga Zakona dužan je na zahtjev Hrvatske narodne banke dostaviti informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 46. stavka 3. ovoga Zakona."

Članak 11.

Članak 51. mijenja se i glasi:

"(1) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o izravnim i drugim vlasničkim ulaganjima.

(2) Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom."

Članak 12.

Članak 52. mijenja se i glasi:

"(1) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o poslovima s vrijednosnim papirima.

(2) Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o poslovima s vrijednosnim papirima, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom."

Članak 13.

U članku 53. stavku 1. iza riječi: "koje" dodaje se riječ: "odlukom".

Članak 14.

U članku 57. stavku 2. riječi: "deviznom inspektoratu" zamjenjuju se riječima: "ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata".

Članak 15.

U članku 63. stavku 1. točka 1. briše se.

Točka 14. mijenja se i glasi:

"14. ako ne postupi u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke donesenom na temelju članka 34. ovoga Zakona,".

U točki 22. iza riječi: "banka" umjesto točke stavlja se zarez.

Iza točke 22. dodaje se točka 23. koja glasi:

"23. ako kao ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove, a ta djelatnost nije upisana u sudski odnosno obrtni registar.".

Članak 16.

Članak 78. mijenja se i glasi:

"(1) Dana 1. siječnja 2011. prestaje važiti članak 28. stavak 4., članak 29., članak 39. i članak 63. stavak 1. točke 8.a i 11. ovoga Zakona te Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inozemstvu (Narodne novine, broj 111/03, 189/04 i 124/06).

(2) Dana 1. siječnja 2011. prestaje važiti članak 32., članak 33., članak 63. stavak 1. točka 13. i članak 64. stavak 1. točka 6. ovoga Zakona te sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (Narodne novine, broj 88/05, 18/06 i 132/07),
- Uputa za provedbu Odluke o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (Narodne novine, broj 136/05, 143/05, 37/06, 134/07 i 4/08),
- Uputa o upotrebi slovnih kratica i brojčanih oznaka za države i zemlje i novčane jedinice u platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 75/07, 77/07, 112/07, 95/08, 28/09, 45/09 i 67/09),
- Uputa o upotrebi šifara osnova naplate i plaćanja u platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 136/05 i 24/06) i
- Odluka o prikupljanju podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 136/05 i 24/06).

(3) Dana 1. siječnja 2012. prestaje važiti članak 16., članak 30. i članak 64. stavak 1. točka 11. ovoga Zakona te sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci (Narodne novine, broj 111/03, 138/03, 176/04 i 122/05) i
- Odluka o uvjetima i načinu otvaranja i vođenja računa nerezidenata u banci (Narodne novine, broj 124/06, 131/06 i 74/07).

(4) Danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji prestaje važiti članak 47. stavak 4. ovoga Zakona.".

Prijelazne i završne odredbe

Članak 17.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova izdano ovlaštenom mjenjaču koji je u likvidaciji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 18.

U cijelom tekstu Zakona o deviznom poslovanju (Narodne novine, br. 96/2003, 140/2005, 132/2006 i 153/2009) riječi: "Devizni inspektorat" zamjenjuju se riječima: "Financijski inspektorat", riječi: "Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske" riječima: "Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga", riječi: "Središnja depozitarna agencija" riječima: "Središnje klirinško depozitarno društvo" i riječi: "Zakon o tržištu vrijednosnih papira" riječima: "Zakon o tržištu kapitala", u odgovarajućem padežu.

Stupanje na snagu

Članak 19.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom definicija banke usklađuje se s odredbama Zakona o kreditnim institucijama (Narodne novine, broj 117/08, 74/09 i 153/09).

Uz članak 2.

Ovim člankom dopunjuje se članak 15. važećega Zakona kako bi se Odlukom o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja u zemlji (Narodne novine, broj 111/05) moglo propisati da se rezidenti prilikom primitka uplate iz inozemstva putem međunarodne poštanske uputnice (MPU) mogu izjasniti žele li isplatu u kunama ili u valuti na koju glasi MPU. Navedena odredba postoji u važećoj Odluci o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (Narodne novine, broj 88/05, 18/06 i 132/07) koja prestaje važiti 1. siječnja 2011.

Uz članak 3.

Ovim člankom potvrđena je odredba Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju (Narodne novine, broj 153/09) koja se odnosi na novu materijalnu odredbu članka 34. važećeg Zakona, na temelju koje je Hrvatska narodna banka donijela novu Odluku o načinu na koji rezidenti podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci (Narodne novine, broj 48/10). Odlukom je propisan način na koji rezidenti pravne osobe podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci, rok u kojem su dužni naplaćenu stranu gotovinu i čekove položiti na račun otvoren u banci te uvjete pod kojima mogu držati stranu gotovinu i čekove u blagajni.

Uz članak 4.

Ovim člankom mijenja se članak 42. stavak 4. važećega Zakona koji propisuje da ovlašteni mjenjači mogu kupovati i prodavati, u poslovnom odnosu s fizičkim osobama, strana sredstva plaćanja. Budući da ovlašteni mjenjači mogu kupovati samo stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu te da pojam "strana sredstva plaćanja" osim navedenih instrumenata obuhvaća i devize te ostale novčane instrumente koji glase na stranu valutu i unovčivi su u stranoj valuti, potrebno je izmijeniti navedenu odredbu na način da se obuhvate samo instrumenti kojima ovlašteni mjenjači mogu trgovati.

Uz članke 5. do 10.

Člankom 5. stavkom 1. Zakona propisuje se da ovlašteni mjenjači mogu otkupljivati stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu samo za gotovinu u kunama te da mogu prodavati stranu gotovinu samo za gotovinu u kunama. Prema sadašnjim odredbama Zakona ovlašteni mjenjači mogu prodavati stranu gotovinu za debitne odnosno kreditne kartice te za čekove koji glase na kune. Ukidanje prodaje strane gotovine za navedene instrumente uvodi se radi sprječavanja korištenja tih instrumenata, od stane ovlaštenih mjenjača, za kreditiranje koje može uključivati i lihvarjenje.

Člankom 5. stavkom 2. Zakona vrši se izmjena i dopuna članka 46. stavka 3. točke 4. važećega Zakona kojom je propisano da ovlašteni mjenjač – pravna osoba ne može obavljati mjenjačke poslove ako je član njezine uprave kažnjen za određena kaznena djela, tj. ako ne ispunjava kriterij primjerenosti i prikladnosti (kriterij *fit & proper*). Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 107/07) omogućeno je

dioničkim društvima da umjesto uprave i nadzornog odbora imaju upravni odbor koji imenuje jednog ili više izvršnih direktora. U tom slučaju izvršni direktori vode poslove društva i zastupaju društvo. Stoga je nužna provjera kaznene odgovornosti izvršnih direktora pri izdavanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova, kao i prokurista budući da i oni mogu utjecati na poslove trgovačkog društva.

Utvrđivanje kaznene odgovornosti izvršnih direktora dioničkih društava koja imaju upravni odbor i prokurista nužno je i pri odbijanju zahtjeva za obavljanje mjenjačkih poslova, utvrđeno u članku 7. stavku 1. Zakona.

Člankom 5. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Zakona riječ "kažnjene" zamjenjuju se riječima "pravomoćno osuđene" u članku 46. stavku 3. točki 4. i članku 46.b stavku 1. točki 3. važećega Zakona. Naime, člankom 5. stavkom 1. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 110/97 do 152/08, u nastavku teksta: KZ) propisano je da su kaznenopravne sankcije koje se mogu propisati zakonom i primijeniti prema počinitelju kaznenog djela kazne, mjere upozorenja (sudska opomena i uvjetna osuda), sigurnosne mjere i odgojne mjere. Člankom 49. stavkom 1. KZ-a propisano je da su vrste kazni novčana kazna i kazna zatvora. Postojeći izričaj otvarao je mogućnost tumačenja prema kojem se samo osobe kažnjene novčanom kaznom ili kaznom zatvora za počinjena kaznena djela navedena u članku 46. stavku 3. točki 4. i članku 46.b stavku 1. točki 3. važećega Zakona smatraju nepodobnima, dok bi osobe koje su pravomoćno osuđene za ista kaznena djela, ali im je izrečena neka druga kaznenopravna sankcija, mogle biti ovlaštene mjenjači obrtnici ili trgovci pojedinci, odnosno članovi uprave ili kvalificirani vlasnici mjenjača – pravne osobe. Kako bi se otklonila mogućnost takvog tumačenja, navedena odredba promijenjena je na način da obuhvaća sve osobe koje su pravomoćno osuđene za navedena kaznena djela, neovisno o vrsti kaznenopravne sankcije koja im je izrečena.

Člankom 6. stavkom 2. Zakona traži se od podnositelja zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova da dostavi podatke o neosuđivanosti u inozemstvu za sve osobe koje mogu utjecati na poslovanje ovlaštenog mjenjača. Stavkom 3., riječi "o nekažnjavanju" zamjenjuju se riječima "o neosuđivanosti" zato što se podaci odnose na osuđivanje, a ne na kažnjavanje, a stavkom 4. uređuje se postupanje Hrvatske narodne banke pri odbacivanju zahtjeva budući da sukladno Zakonu o općem upravnom postupku postoji razlika između odbacivanja i odbijanja zahtjeva.

Člankom 7. stavkom 3. Zakona proširuju se razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova na način da će Hrvatska narodna banka odbiti zahtjev kada je nad podnositeljem zahtjeva otvoren likvidacijski ili stečajni postupak.

Člankom 8. Zakona propisuje se odredba na temelju koje se oduzima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ako ovlaštene mjenjač, na zahtjev Hrvatske narodne banke, ne dostavi zatražene informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje mjenjačkih poslova.

Člankom 9. Zakona proširuju se razlozi za prestanak odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova na način da odobrenje prestaje vrijediti i u slučaju kada je za ovlaštenog mjenjača – pravnu osobu otvoren postupak likvidacije.

Člankom 10. Zakona ovlašćuje se Hrvatska narodna banka da od ovlaštenog mjenjača traži informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje mjenjačkih poslova, nakon dobivanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Uz članke 11. do 13.

Ovim člancima izmijenjeni su članci 51., 52. i 53. važećega Zakona koji se odnose na izvješćivanje o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, poslovima s vrijednosnim papirima te kreditnim poslovima. Navedene izmjene obuhvaćaju propisivanje materijalne odredbe za donošenje podzakonskog akta koji regulira način prijavljivanja i prikupljanja podataka o tim poslovima od strane Hrvatske narodne banke te obvezu rezidenata da izvješćuju Hrvatsku narodnu banku o tim poslovima. Budući da članci 51., 52. i 53. važećega Zakona sadrže odredbe koje su podložne promjenama, zbog promjena u metodologiji statističkog izvješćivanja, te odredbe potrebno je propisivati podzakonskim aktom na temelju tih članaka važećega Zakona.

Uz članak 14.

Ovim člankom usklađuje se naziv ovlaštene osobe Financijskog inspektorata s novim službenim nazivom.

Uz članak 15.

Stavkom 1. ovoga članka predlaže se brisanje prekršajne odredbe prema kojoj pravna ili fizička osoba čini prekršaj ako u roku od 30 dana od inicijalnog izravnoga ili drugoga vlasničkog ulaganja ne prijavi ulaganje Hrvatskoj narodnoj banci. Budući da je člankom 11. Zakona predloženo brisanje roka od 30 dana u kojem su rezidenti dužni izvijestiti Hrvatsku narodnu banku o inicijalnom izravnom i drugom vlasničkom ulaganju te da je predloženo propisivanje toga roka podzakonskim aktom, potrebno je izbrisati i prekršajnu odredbu u kojoj je naveden rok prijave. Stavkom 2. ovoga članka propisana je kaznena odredba za nepostupanje u skladu s Odlukom o načinu na koji rezidenti podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci (Narodne novine, broj 48/10). Stavkom 4. ovoga članka uvode se prekršajne odredbe za ovlaštene mjenjače koji obavljaju mjenjačke poslove, a u sudskom odnosno obrtnom registru nemaju upisanu djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova.

Uz članak 16.

Stavkom 1. ovoga članka potvrđuju se odredbe Uredbe, koje se odnose na liberalizaciju depozitnih poslova rezidenata i korištenje inozemnih kredita preko računa u inozemstvu, s danom 1. siječnja 2011., kada će prestati važiti i Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inozemstvu (Narodne novine, broj 111/03, 189/04 i 124/06). Također, stavlja se van snage članak 39. važećega Zakona koji propisuje koje se postojeće kapitalne restrikcije ne odnose na rezidente koji u inozemstvu borave na temelju važeće radne dozvole u trajanju od najmanje 183 dana ili dozvole trajnog boravka te na rezidente fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj borave na osnovi važeće dozvole boravka u trajanju od najmanje 183 dana. Budući da će stupanjem na snagu Zakona prestati važiti kapitalne restrikcije za sve rezidente, cijeli se članak stavlja van snage.

U stavku 2. propisano je da s 1. siječnja 2011. prestaju važiti članci 32. i 33. važećega Zakona. Navedeni članci odnose se na platni promet s inozemstvom i rokove izvršenja naloga u platnom prometu s inozemstvom, a brišu se i pripadajuće kaznene odredbe. Brisanje tih članaka propisano je već člankom 159. Zakona o platnom prometu (Narodne novine, broj 133/09) koji stupa na snagu 1. siječnja 2011., ali radi jasnoće Zakona propisano je i ovim Zakonom. Nastavno, 1. siječnja 2011. prestaju važiti i sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (Narodne novine, broj 88/05, 18/06 i 132/07),
- Uputa za provedbu Odluke o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom

- (Narodne novine, broj 136/05, 143/05, 37/06, 134/07 i 4/08),
- Uputa o upotrebi slovnih kratica i brojčanih oznaka za države i zemlje i novčane jedinice u platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 75/07, 77/07, 112/07, 95/08, 28/09, 45/09 i 67/09),
 - Uputa o upotrebi šifara osnova naplate i plaćanja u platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 136/05 i 24/06) i
 - Odluka o prikupljanju podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom (Narodne novine, broj 136/05 i 24/06).

U stavku 3. ovoga članka propisano je da s 1. siječnja 2012. prestaju važiti članak 16. i članak 30. važećega Zakona, koji propisuju uvjete i način otvaranja i vođenja računa rezidenata i nerezidenata, te se brišu pripadajuće kaznene odredbe. Istoga dana prestaju važiti i sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci (Narodne novine, broj 111/03, 138/03, 176/04 i 122/05) i
- Odluka o uvjetima i načinu otvaranja i vođenja računa nerezidenata u banci (Narodne novine, broj 124/06, 131/06 i 74/07).

Naime, Zakon o platnom prometu propisuje račune za plaćanje i transakcijske račune. Način otvaranja transakcijskih računa kod kreditnih institucija te konstrukcija i upotreba međunarodnog broja bankovnog računa (IBAN) detaljno će biti uređeni podzakonskim propisom na temelju Zakona o platnom prometu. Ostala pitanja, koja su sada uređena navedenim odlukama o uvjetima i načinu otvaranja i vođenja računa rezidenata i nerezidenata regulirana su Zakonom o obveznim odnosima (novčani polog, ulog na štednju, bankarski tekući račun, punomoć i dr.) te propisima koji uređuju sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Brisanje navedenih članaka i pripadajućih podzakonskih akata utvrđeno je s odgodom od godinu dana radi zadržavanja pravnog kontinuiteta koji je potreban prilikom utvrđivanja prekršajnih postupaka u 2008. kada nije bio na snazi važeći Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08).

U stavku 4. potvrđena je odredba Uredbe da danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji prestaje važiti članak 47. stavak 4. važećega Zakona.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisuje se prestanak važenja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova za ovlaštene mjenjače nad kojima je pokrenut postupak likvidacije do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 18.

Ovim člankom usklađuju se nazivi institucija sukladno važećim nazivima u propisima koje uređuju njihovo osnivanje i poslovanje.

Uz članak 19.

Ovim člankom utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona s 1. siječnja 2011.

**TEKST ODREDBA VAŽEĆEGA ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Banka i ovlašteno društvo

Članak 3.

(1) Banka je u smislu ovoga Zakona financijska institucija koja ima odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke i odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom, a propisanih Zakonom o bankama, banka nerezident koja je na osnovi Zakona o bankama ovlaštena neposredno pružati bankovne usluge na teritoriju Republike Hrvatske te Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

(2) Ovlašteno društvo je ono društvo koje ima odobrenje za rad od Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske i obavlja poslove s vrijednosnim papirima sukladno odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja

Članak 15.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

*Plaćanja i naplate u poslovima s nerezidentima u gotovini u kunama,
stranoj gotovini, i čekovima*

Članak 34.

Hrvatska narodna banka propisuje način na koji rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci, rok u kojem su dužni naplaćenu stranu gotovinu i čekove položiti na račun otvoren u banci te uvjete pod kojima mogu držati stranu gotovinu i čekove u blagajni.

Tržište stranih sredstava plaćanja

Članak 42.

(1) Tržište stranih sredstava plaćanja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća sve poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja.

(2) Banke ugovaraju poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u svoje ime i za svoj račun te u svoje ime a za tuđi račun, a druge osobe u svoje ime i za svoj račun.

(3) U Republici Hrvatskoj kupoprodaju stranih sredstava plaćanja rezidenti i nerezidenti obavljaju u bankama.

Ministarstvo financija obavlja kupoprodaju stranih sredstava plaćanja i u Hrvatskoj narodnoj banci.

- (4) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Zakona te fizičke osobe nerezidenti mogu kupoprodaju stranih sredstava plaćanja obavljati i kod ovlaštenih mjenjača.
- (5) Rezidenti i nerezidenti koji nisu navedeni u stavku 4. ovoga članka ne smiju kupoprodaju stranih sredstava plaćanja obavljati kod ovlaštenih mjenjača.
- (6) Briše se.

Ovlašteni mjenjači

Članak 46.

- (1) Mjenjački poslovi su poslovi kupnje i prodaje strane gotovine te poslovi otkupa čekova koji glase na stranu valutu.
- (2) Ovlašteni mjenjači su rezidenti obrtnici, trgovci pojedinci i pravne osobe koje imaju odobrenje Hrvatske narodne banke za obavljanje mjenjačkih poslova.
- (3) Ovlašteni mjenjač iz stavka 2. ovoga članka smije obavljati mjenjačke poslove ako ispunjava slijedeće uvjete:
1. koristi zaštićeni računalni program koji je certificirala Hrvatska narodna banka,
 2. ima s bankom sklopljeni ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova,
 3. ima upisanu djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova u sudskom, odnosno obrtnom registru, i
 4. ovlašteni mjenjač obrtnik odnosno trgovac pojedinac, član uprave ovlaštenog mjenjača pravne osobe i kvalificirani vlasnici iz članka 46.a stavka 1. točke 2. i stavka 2. točke 2. ovoga Zakona su osobe koje nisu kažnjene za kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, sigurnosti platnog prometa i poslovanja, vjerodostojnosti isprava, ili za kazneno djelo propisano ovim Zakonom, i to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđen, s tim da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne.
- (4) Kvalificirani vlasnik, u smislu ovoga Zakona, fizička je ili pravna osoba koja je neposredni imatelj 25% i više poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju pravnom osobom.
- (5) Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova te izdaje i oduzima odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.a

- (1) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova potrebno je priložiti:
1. izvod iz sudskog ili obrtnog registra za podnositelja zahtjeva, u izvorniku ili ovjerenom presliku ne stariji od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva,
 2. popis kvalificiranih vlasnika za podnositelja zahtjeva – pravnu osobu, s imenom, prezimenom, adresom prebivališta te brojem i mjestom izdavanja osobne iskaznice odnosno tvrtkom i adresom sjedišta, kao i pojedinačnim, postotnim udjelom u temeljnom kapitalu podnositelja zahtjeva,
 3. ugovor ili predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljen s bankom, i
 4. ugovor ili predugovor o kupnji zaštićenoga računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova sklopljen s proizvođačem čiji je program certificirala Hrvatska narodna banka te potvrdu o autentičnosti kojom proizvođač zaštićenoga računalnog programa potvrđuje da je program koji je predmet prodaje certificiran.

(2) Ako je kvalificirani vlasnik podnositelja zahtjeva pravna osoba, osim dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka, podnositelj zahtjeva dužan je za svakog tog kvalificiranog vlasnika priložiti sljedeću dokumentaciju:

1. izvod iz sudskog registra, u izvorniku ili ovjerenom presliku, ne stariji od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva,
2. popis njegovih kvalificiranih vlasnika fizičkih osoba, s imenom, prezimenom, adresom prebivališta te brojem i mjestom izdavanja osobne iskaznice, kao i pojedinačnim, postotnim udjelom u temeljnom kapitalu.

(3) Podatke o nekažnjavanju iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona Hrvatska narodna banka na temelju obrazloženog zahtjeva dobiva iz kaznene evidencije.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.b

(1) Hrvatska narodna banka odbija zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva nema sklopljen ugovor ili predugovor o kupnji zaštićenog računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova, za koji je Hrvatska narodna banka izdala certifikat te potvrdu o autentičnosti zaštićenog računalnog programa koji je predmet ugovora ili predugovora,
2. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva nema sklopljen ugovor ili predugovor s ugovornom bankom,
3. ako utvrdi da je podnositelj zahtjeva obrtnik odnosno trgovac pojedinac ili član uprave pravne osobe koja je podnositelj zahtjeva ili bilo koji kvalificirani vlasnik iz članka 46.a stavka 1. točke 2. i stavka 2. točke 2. ovoga Zakona, osoba kažnjena za kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, sigurnosti platnog prometa i poslovanja, vjerodostojnosti isprava, ili za kazneno djelo propisano ovim Zakonom, i to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđen, s tim da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne, ili
4. ako na temelju drugih podataka kojima raspolaže utvrdi da bi zbog djelatnosti odnosno poslova koje obavlja ili zbog postupka koje je počinila osoba iz točke 3. ovoga stavka moglo biti ugroženo zakonito poslovanje ovlaštenog mjenjača.

(2) Hrvatska narodna banka obvezna je u roku od 90 dana od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova odlučiti o zahtjevu. Ako je zahtjev nepotpun, podnositelj zahtjeva može ga s traženom dokumentacijom ili dodatnim podacima dopuniti u roku koji odredi Hrvatska narodna banka, s tim da krajnji rok za donošenje i obavijest o odluci ne može biti duži od 180 dana od dana primitka zahtjeva.

(3) Prijavu za upis djelatnosti mjenjačkih poslova u sudski, odnosno obrtni registar rezident podnosi po dobivanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Razlozi za oduzimanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.c

(1) Hrvatska narodna banka oduzima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako ovlašteni mjenjač ne započne s obavljanjem mjenjačkih poslova u roku od 180 dana od dana izdavanja odobrenja,
2. ako je odobrenje pribavljeno na temelju neistinite dokumentacije, odnosno neistinite prikazanih podataka,

3. ako nakon dobivenog odobrenja ovlaštenu mjenjač obavlja mjenjačke poslove a da pritom ne ispunjava uvjete iz članka 40. stavka 3. točke 1., 2. i 4.,
 4. ako je ovlaštenu mjenjač pravomoćno kažnjen radi teškog djela prekršaja iz članka 57. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, ako se radi o prekršaju učinjenom u povratu ili ako vrijednost strane gotovine ili gotovine u kunama koja je bila predmet prekršaja prelazi 200.000,00 kuna.
 5. ako ovlaštenu mjenjač ovlaštenoj osobi Deviznog inspektorata ne dopusti nadzor, ili
 6. ako ovlaštenu mjenjač, koji je odobrenje dobio na temelju predugovora o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenog s bankom ili na temelju predugovora o kupnji zaštićenoga računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova, u roku određenom u odobrenju Hrvatske narodne banke ne dostavi ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljen s bankom, odnosno potvrdu proizvođača zaštićenoga računalnog programa o autentičnosti kupljenog i ugrađenog programa.
- (2) Protiv rješenja kojim se oduzima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Ovlaštenom mjenjaču kojemu je Hrvatska narodna banka oduzela odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova djelatnost mjenjačkih poslova brisat će se iz sudskog, odnosno obrtnog registra na temelju rješenja Hrvatske narodne banke.
- (4) Ovlaštenu mjenjač kojemu je oduzeto odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ne može podnijeti novi zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje tih poslova prije isteka roka od godine dana od dana dostave rješenja o oduzimanju odobrenja.

Prestanak važenja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.d

Odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova prestaje važiti:

1. danom dostave rješenja o oduzimanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova,
2. danom otvaranja stečajnog postupka nad ovlaštenim mjenjačem, ili
3. brisanjem ovlaštenog mjenjača iz sudskog, odnosno obrtnog registra.

Obavješćavanje o promjenama

Članak 46.e

- (1) Ovlaštenu mjenjač dužan je obavješćavati Hrvatsku narodnu banku o svim promjenama u sudskom, odnosno obrtnom registru u roku od 8 dana od dana upisa promjene, kao i o promjenama kvalificiranih vlasnika navedenih u članku 41. stavku 1. točki 2. i stavku 2. točki 2. ovoga Zakona u roku od 8 dana od dana nastanka promjene.
- (2) Uz obavijest iz stavka 1. ovoga članka ovlaštenu mjenjač dužan je dostaviti izvod iz sudskog ili obrtnog registra za podnositelja zahtjeva te popis i ostalu dokumentaciju o novim kvalificiranim vlasnicima sukladno članku 41. stavku 1. točki 2. i stavku 2. ovoga Zakona.

VI. 3. Izvješćivanje o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima

Članak 51.

- (1) Rezidenti su dužni u roku od 30 dana nakon obavljenoga izravnog ili drugoga vlasničkog ulaganja u inozemstvo, odnosno nakon obavljenoga izravnog ili drugoga vlasničkog ulaganja nerezidenata u Republici Hrvatskoj, prijaviti ulaganje i kasnije promjene ulaganja Hrvatskoj narodnoj banci.
- (2) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o izravnim i drugim vlasničkim ulaganjima.

VI. 4. Izvješćivanje o poslovima s vrijednosnim papirima

Članak 52.

- (1) Ovlašteno društvo i banka skrbnik moraju izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o svim poslovima rezidenata s vrijednosnim papirima u inozemstvu i o svim poslovima nerezidenata s vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.
- (2) Rezidenti izdavatelji dužničkih vrijednosnih papira obvezni su izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o izdavanju i prodaji tih vrijednosnih papira u inozemstvu.

VI. 5. Izvješćivanje o kreditnim poslovima

Članak 53.

- (1) Rezidenti moraju izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o kreditnim poslovima s nerezidentima na način i u rokovima koje određuje Hrvatska narodna banka.
- (2) Za potrebe izvješćivanja Hrvatska narodna banka može odrediti da se u kreditne poslove ubroje i određeni drugi poslovi između rezidenata i nerezidenata koji su po ekonomskoj svrsi jednaki svrsi kreditnog posla.

Nadležnost Ministarstva financija – Deviznog inspektorata

Članak 57.

- (1) Ministarstvo financija – Devizni inspektorat nadzire primjenu i provedbu ovoga Zakona te poslovanje rezidenata i nerezidenata kada svoju gospodarsku ili drugu djelatnost obavljaju na teritoriju Republike Hrvatske.
- (2) Rezidenti i nerezidenti iz stavka 1. ovoga članka moraju deviznom inspektoru omogućiti nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i uvid u poslovanje te mu, na njegov zahtjev, dati na raspolaganje ili poslati svu potrebnu dokumentaciju i podatke i za djelatnost koju rezident obavlja u inozemstvu.

Članak 63.

- (1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako u roku od 30 dana nakon inicijalnoga izravnog ulaganja ili drugoga vlasničkog ulaganja ne prijavi ulaganje Hrvatskoj narodnoj banci ili ne prijavi druge podatke propisane odlukom Hrvatske narodne banke, ili to učini na način suprotan propisanom načinu podnošenja prijave,
 2. ako doznači sredstva u inozemstvo u svrhu kupnje nekretnina u inozemstvu, a da za to nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom,
 3. ako izvrši plaćanje ili primi naplatu u stranim sredstvima plaćanja u poslovima s rezidentima ili nerezidentima u Republici Hrvatskoj suprotno ovome Zakonu ili odluci Hrvatske narodne banke,
 - 4, 5, 6 i 7 Brišu se.
 8. ako u ime ili za račun druge osobe sklopi ugovor o kreditnom poslu s nerezidentom suprotno odredbama ovoga Zakona,
 - 8.a) ako sredstva financijskog kredita iz inozemstva ne prenese na račun otvoren kod banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili na račun otvoren u inozemstvu sukladno članku 29. ovoga Zakona, ako ne koristi financijski kredit iz inozemstva sukladno ugovoru o kreditu, kada je ugovoreno plaćanje roba i usluga izravno dobavljaču ili izvršitelju usluga odnosno ukoliko financijskim kreditom ne otplaćuje prije zaključeni kredit u inozemstvu,
 9. Briše se.
 10. Briše se.
 11. ako otvori račun u inozemstvu protivno ovom Zakonu, ili se ne drži obveze sadržane u odobrenju Hrvatske narodne banke,
 12. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese izvješća o prometu i stanju sredstava na svojim računima u inozemstvu te na računima svojih podružnica u inozemstvu na način i u rokovima koje propiše Hrvatska narodna banka,
 13. ako ne obavlja platni promet s inozemstvom u skladu s ovim Zakonom ili propisima Hrvatske narodne banke,
 14. ako ne postupi u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke donesenom na temelju članka 34. ovoga Zakona,
 15. Briše se.
 16. ako ne poštuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova kako to propisuje Hrvatska narodna banka,
 17. ako kupi, proda, dade ili uzme u zajam stranu gotovinu, te ako posreduje u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine suprotno ovome Zakonu,
 18. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese u propisanom roku potrebna izvješća o poslovima s inozemstvom ili o djelatnosti koju obavlja u inozemstvu, ili to učini na način suprotan propisanom načinu podnošenja izvješća, ako ne dade zatraženu dokumentaciju i podatke Deviznom inspektoratu, odnosno ako ne vodi na propisani način poslovne knjige o tom poslovanju,
 19. ako ne poštuje mjere za zaštitu monetarnog ili deviznog sustava što ih propiše Hrvatska narodna banka,
 20. ako u propisanom roku Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavi obavijest i dokumentaciju iz članka 46.e ovoga Zakona,
 21. ako izradi, proda, uveze ili distribuira, u svrhu prodaje ili u ostale komercijalne svrhe, medalju ili žeton koji nalikuje stranom kovanom novcu,
 22. ako u postupanju sa stranom gotovinom za koju se sumnja da je krivotvorena ne postupi na način i sukladno mjerama koje propisuje Hrvatska narodna banka.
- (2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) U teškim slučajevima prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ako vrijednost predmeta prekršaja prelazi 100.000,00 kuna, ili je prekršaj učinjen u povratu ili je učinjen na osobito opasan način, pravna ili fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 30.000,00 do 400.000,00 kuna.

(4) Strana gotovina i gotovina u kunama koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ili strana gotovina i gotovina u kunama koja je bila predmet platnog prometa koji je rezultat prekršaja, oduzet će se u prekršajnom postupku rješenjem o prekršaju.

(5) Iznimno, u lakšim slučajevima prekršaja propisanim ovim Zakonom, u kojima postoje posebno olakotne okolnosti, prekršajno tijelo može odlučiti da se strana gotovina i gotovina u kunama iz stavka 1. ovoga članka ne oduzme ili da se oduzme samo djelomično.

Rokovi za ukidanje ograničenja određenih kapitalnih poslova

Članak 78. (Narodne novine, 153/09)

(1) Dana 1. siječnja 2008. prestaju važiti članak 35. stavak 3. ovog Zakona.

(2) Dana 1. siječnja 2010. prestaje važiti članak 14. stavak 3., članak 18. stavci 2. i 3., članak 36., članak 37., članak 38., članak 42. stavak 6., članak 63. stavak 1. točke 9. i 15. i članak 68. ovoga Zakona, te:

- Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za osobne prijenose imovine u inozemstvo s osnove pomoći i poklona (»Narodne novine«, br. 111/2003 i 149/2003),
- Odluka o unošenju i iznošenju gotovine, čekova i materijaliziranih vrijednosnih papira (»Narodne novine«, br. 111/2003, 69/2006 i 82/2006) i
- Odluka o načinu i uvjetima pod kojima rezidenti u poslovanju s nerezidentima mogu primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u gotovini u kunama, stranoj gotovini i čekovima (»Narodne novine«, br. 54/2006 i 132/2007), osim odredbi točke II., točke III. stavaka 3. i 4., točke IV. stavka 1., točke V., točke VII. stavaka 2. do 4., točke VIII., točke X., točke XII. i točke XIII., koje se primjenjuju do stupanja na snagu podzakonskog akta iz članka 34. ovoga Zakona.

(3) Dana 1. srpnja 2010. prestaju važiti članak 28. stavak 6. i članak 63. stavak 1. točka 10. ovoga Zakona.

(4) Dana 1. siječnja 2011. prestaju važiti članak 28. stavak 4., članak 29., članak 63. stavak 1. točke 8.a i 11. ovoga Zakona, te Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 111/2003, 189/2004 i 124/2006).

(5) Danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji prestaje važiti članak 47. stavak 4. ovoga Zakona.